XXXIV. évf. Cluj-Kolozsvár, 1924. Április 4. szám

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Szózat a D. F. E. tagjaihoz.

Hosszu negyven esztendő áll hátunk mögött. Szeretném, ha teljes megelégedéssel tekinthetnénk vissza. Szeretném, ha mindenkit munkában látnék.

Munkára, áldozatkészségre hivom fel Önöket a D. F. E. céljaira. Ha ezt támogatjuk, erősitjük az által egyházunkat és vallásunkat védjük, melyet mostanság annyi támadás ért, de ne csüggedjünk, az igazság előbb-utóbb diadalhoz jut. Jártassuk az *Unitárius Közlöny*-t, mint a D. F. E. munkálkodásának és terveinek szócsövét. Jó tanácsadója a népnek és élvezettel olvashatja mindenki, ki az egyházi ügyek iránt érdeklődik.

Szaporitsuk a D. F. E. tagjainak számát. Mennél nagyobb a tőke, annál eredményesebb lesz akcióképességünk. Tudjuk, hogy nagy dolgokat nem birunk végrehajtani, nincsenek is nagy terveink, de hogy azon kis körben, melyben müködünk, a jót, a szükségeset megtehessük, arra is pénz kell, az emberi tevékenység ezen nélkülözhetetlen eszköze. Különösen most, midőn a munka, az anyag annyira megdrágult.

Tehát hozzuk össze, ki amit adhat.

Bizom mindnyájoknak vallásos és magyar nemzeti érzésében, tudom, kérésemnek eleget fognak tenni.

A közeledő husvéti ünnepekre mindnyájuknak az Isten áldását kérem. Vigasztalja meg az elkeseredő szivüeket, adjon erőt ezutánra is a reánk nehezedő csapások elviselésére. A jó keresztény kötelessége a türés, szenvedés, melyeknek gyökérzeteiből hajt majd ki azon lelkünket megnyugtató gondolat: bármily nagyok voltak a minket terhelő áldozatok, azokat meghozni képesek voltunk. A türőké, szenvedőké, a lelki erővel biróké a mennyek országa, mondja szent könyvünk. Ez legyen mindig vigasztalásunk.

Nagyenyed, 1924. március hó 17-én.

Br. Petrichevich-Horváth Kálmán,
a D. F. E. elnöke.

Özv. Roth Jánosné urn
R. Uly
Refusé
(Refuzat)
Hagyatás
ROMANIA
5 BANI POSTA

Nagy János
nyárádszentlászlói unitárius lelkész.

Az a tiszteletes jó öreg ur, kinek jóságos arcán „gyönyörködve pihent meg a szem“, kinek szelid nézésü szemében egy szerény alázatos léleknek krisztusi erénye tündöklik s fehér hajszálakkal övezett barna homlokán a becsületes munka, a nemes tevékenység szellemének fénye sugárzott. . . Az a tiszteletes jó öreg ur, — akinek képét itt közöljük és nevét gyászkeretbe foglaltuk, — Nagy János nyárádszentlászlói unitárius lelkész már csak alkotásaiban s szeretteinek emlékében él.

Nagy János 1852. julius 27-én született az udvarhelymegyei Firtosmartonosban és 1924. február 8-án végezte be munkás életét Kolozsvárt a kórház betegágyán.

1852. julius 27. és 1924. február 8. ez a két szélső pont a Nagy János életében. A mi e két pont közé esik, az telve van a falusi unitárius pap életében olyan szerényen égő és mégis nem egyszer olyan tisztán fénylő gazdag emlékekkel. A társas életnek annyi tiszta öröme, a polgári s az egyházi életnek annyi nemes fellángolása, becsületes fáradozása, áldásos alkotása füződik nevéhez, füződik az ő egyszerű nemes alakjához, az ő előzékeny, szivességre szolgálatra mindig kész lelkületéhez.

Papi pályáját 1881-ben kezdette meg nyomáti egyházközségünkben s 43 évre terjedő papi szolgálatából négy évet Nyomáton, 10 évet Nyárádgálfalván és 29 évet Nyárádszentlászlón töltött — állandóan alkotó, teremtő munkában — becsülettel s anyaszentegyházunkhoz való igaz hűséggel.

Egyházi Főtanácsunknak 1886. óta tagja s a marosi egyházkörnek 1914-től közügyigazgatója. Családjának kiadott gyászjelentése oly igazán mondja róla: „Életének munkásságát, lelkének kincseit, tudásának gazdag tárházát a közügyeknek szentelte. Igaz, önzetlen, tevékeny ember vala; a nemes eszméknek zászlaját mindig fennen lobogtatta; minden társadalmi, emberszereteti mozgalomnak éltető lelke volt.“

Porrészeit — mely felett Ürmösi Károly kolozsvári esperes-lelkész imádkozott és meghatva mondott fájdalmas bucsuszavakat — Kolozsvárról Nyárádszentlászlóra szállitották és nagy közönség részvéte mellett 1924. február 11-én helyezték örök nyugalomra a tör-

ténelmi nevezetességű ősi cinteremben. Koporsója felett Keresztesi Dénes szentgericei lelkész beszélt találóan arról az életről, amely felett az enyészet nem diadalmaskodhatik s nyujtott vigasztalást a betegszivü gyászoló családnak; majd Halmágyi János nyárádgálfalvai lelkész bucsuztatta el a felejthetetlen emlékü öreg lelkipásztort paptársaitól, barátaitól, egykori hiveitől, tanitványaitól s végül Lőrinczy Miklós nyárádszentlászlói tanító vett bucsut a nemeslelkü szolgatárstól.

Emlékét szeretettel őrzik családja, kartársai, barátai, hivei, tanitványai és szeretettel őrzik mindazok, akik a jó, egyszerü, nemes és munkásszivü embereket szeretni és becsülni megtanulták.

Halmágyi János.

Az uj gondnok székfoglalója.

Dr. Ferencz József székfoglalóját, melyről mult számunkban megemlékeztünk, egész terjedelmében közöljük:

Midőn a kolozsvári unitárius egyházközség gondnoki tisztét elfoglalom, első szavam az egyházközséghez: hála és köszönet a kitüntető bizalomért, amelyet én nem egyházi müködésem elismerésének tekintek, hanem egy előlegnek, melyet csak a jövőben kifejtendő munkássággal fizethetek vissza. Én nagyon jól ismerem a kolozsvári unitárius egyházközség dicső multját. Elég rámutatnom arra, hogy ez az egyházközség volt az unitárizmus bölcsője, melyet a lelkiismereti szabadság mártirja, a mi lánglelkü apostolunk: Dávid Ferenc ringatott. Hosszu évtizedeken keresztül, különösen a küzdelmes XVII. század elején, ez az egyházközség volt az egyetemes egyház szive, lelke és agya és egészen 1718-ig a kolozsvári tőtanodát egyedül a kolozsvári egyházközség tartotta fenn.

Ezen történelmi emlékek hatása alatt olyan meghatottság fog el, hogy e pillanatban ne várjanak tőlem programmot, mert az a multra való visszaemlékezés ezen lelki hangulatában pár szóval kifejezhetem: a kolozsvári unitárius egyházközséget anyagi, szellemi és erkölcsi tekintetben arra a szellemi és történelmi magaslatra emelni, melyet a multban elfoglalt és amelyre történelmi multjánál fogva predesztinálva van.

T. Közgyülés! Az egyházaknak sohasem volt olyan történelmi hivatása, mint a fajok társadalmi és gazdasági eszmék mai eruptiv harcában.

A történelem az élet mestere. A történelemből megtanulhatjuk azt a megdönthetetlen igazságot, hogy ugy az egyéni, mint az állami és társadalmi életnek fundamentuma: *az erkölcs.*

A nagy római birodalom hatalmának tetőfokán akkor omlik össze, mikor az erkölcsök megromlanak, a nagy francia forradalmat az erkölcsök megromlása készíti elő és bármit hirdet is a történelmi materiálizmus, a történelmi események ható tényezőiként elsősorban erkölcsi okok szerepelnek.

Az egyházak történelmi elhivatása az erkölcsi igazságok tani-

tásában van. Nem vonom kétségbe a hittételek fontosságát, mert ezekben öltenek testet az erkölcsi igazságok, de e tekintve a dogmák differenciálódásától, minden egyháznak egy feladata van: *az erkölcsi igazságok érvényre juttatása az emberiség életében.* Ezt a munkát kell szolgálnunk nekünk is és igy első feladatunk: *a vallásos és erkölcsös élet fejlesztése, mélyitése.*

Kétségtelen, e munkának leghatékonyabb helye a szószék. Bizton tudom és remélem, hogy a mi igehirdetőink az elődök nemes szellemétől és fényes példájától hevitve, e feladatnak fényesen meg is fognak felelni. De nem elég az evangéliumot hallgatni, azt gyakorolni is kell, mindnyájunknak a mi szivünkben, lelkünkben, gondolatainkban és cselekedeteinkben kell felépiteni a Krisztus országát.

E téren olyan gazdag és változatos a munkakör, mint a rét a maga tavaszi pompájában, százféle virág szineivel és illatával. Csak hivatkozom a vallásos estékre, ifjusági és nőegyletekre, felolvasásokra, melyekben mindnyájan munkálhatjuk az Ur szőlőjét.

Különösen kedvenc gondolatom a kolozsvári unitárius egyházközség történetének megiratása. Ez a munka nemcsak az egyetemes egyháztörténelem diszes épületének lenne drágaköve, de örök mécses lenne, melynek fénye időtlen-időkig bevilágitana az utódok lelkébe és minden időknek beszélne az unitárius áldozatkészségről és egyházszeretetről.

De az egyházak ma már nem szoritkozhatnak csak a hitéletre, ma szociális és charitativ feladataik is vannak. Elég itten utalnom a gyermekvédelemre, szegényügyre, patronagera, betegsegélyezésre. E téren a nők munkáját kivánom szervesen bekapcsolni az egyházközség életébe, mert ott, ahol a szivnek, a szeretetnek, a lelkinemességnek kell az iránytünek lennie, nem nélkülözhetjük az áldott női kéz munkáját. E téren csak a napokban volt szerencsém a budapesti egyházközség nőszövetségének Krisztusi munkájában gyönyörködni, mely a fővárost kerületenként kiosztva tagjai között, az egyes tagok valósággal őrangyalai kerületüknek.

Ezekután még csak egy tényre kivánok rámutatni. Aki figyelemmel kisérte egyházi életünket, lehetetlen, hogy ne konstatálta volna azt a szomoru tényt, hogy egyházi életünkből hiányzik a lüktető erő, szellem, unitárius öntudat és mintha a szivek egyrészében bizonyos fásultság lett volna urrá.

Én ezuttal nem kutatom az okokat, hogy vajjon a világháboru által felidézett szenvedélyek által megrontott közszellem és közmorál az oka a fásultságnak, vagy más okok is, de ezt a fásultságot meg kell szüntetnünk és e célból a presbitériumot kivánom megfelelő szervezéssel hatályosabbá, intenzivebbé és aktivvá tenni. Fel kell vernünk a sziveket és lelkeket letargiájukból, életet és erőt kell adni az egyházi életnek, fel kell ébreszteni azt az unitárius öntudatot, mely Dávid Ferenceket és Berde Mózeseket adott az unitárizmusnak, hogy ez egyházközség minden tagja ne csak hive, hanem harcosa legyen a jövőben az unitárizmusnak.

T. Közgyülés! A munka szép és nemes, az ut nyitva áll mindnyájunk számára. Én teljes lélekkel odaadom szivem minden dobbanását, agyam minden gondolatát ezen munkához, de ehhez egy ember ereje gyenge, szükség van mindnyájunk lelkére, szivére és kezére és mindezek felébe a gondviselő Isten áldására. Azért mindnyájunk közös munkájára Isten áldását kérem!

Élet a gyülekezetben.*)

Kolozs, 1924. jan. 30.

Az az embercsoport, amely egy hitet vall, egy templomban imádkozik, egy papot hallgat: még nem keresztény gyülekezet. (A keresztény gyülekezet nem önálló egységeknek mozaikszerü összerakása, hanem benső organikus egységben élő és fejlődő társadalmi egyesület.) Hogy jogosan viselje egy társadalmi intézmény a keresztény gyülekezet megtisztelő elnevezést, annak feltétele az, hogy a tagok ismerjék a keresztény gyülekezet célját, ismerjék egymást, életükben lelki egység, állandó kölcsönhatás legyen. Azt mondja Pál apostol: „Mi erősek tartozunk az erőtlenek gyengéit hordozni. Ne magunknak tetszelegjünk, hanem mindenikünk az ő felebarátjának igyekezzék tetszeni, annak javára és épülésére.“ (Rom. XV. 1.) Jézus mondja: „Ez az én parancsolatom, hogy szeressétek egymást, miképpen én szerettelek titeket.“ Ha e törvény teljesitése nincs meg a tagok között, akkor nevezhetjük azoknak csoportját templomi hallgatóságnak, imádkozó vagy szórakozó társaságnak, de nem nevezhetjük Jézus keresztény gyülekezetének.

A keresztény evangelium nem tanit javakban és tehetségekben való egyenlőséget. A keresztény gyülekezet nem áll kommunista alapon, jóllehet az első keresztények között erre vonatkozólag történt kisérlet. A keresztény vallás kiemeli a család fontosságát, megengedi a családi vagyon létezését s ebben ellentétben áll a kommunizmussal. A keresztény vallás értelmében az csak természetes, hogy az emberek között legyenek gazdagok és szegények, tanultak és tanulatlanok, erősek és gyengék. A keresztény vallás nem is e különbségeket akarja megszüntetni, hanem olyan törvényt tanit, amely a legkülönbözőbb sorsu és állapotu emberek között is összhangot teremt. A karmester nem csupán vonós-, avagy fuvóhangszerekből állitja össze a zenekart. Minél többféle hangszer szerepel benne, annál tökéletesebb az összhang, ha minden hangszer a helyén van és saját szerepét hibátlanul játsza. A keresztény gyülekezet is akkor növekedik a Jézusban, ha a legkülönbözőbb foglalkozásu és sorsu embereket egyesit a szeretetben. A keresztény gyülekezet tagjai között az a kapcsolat van, ami a test tagjai között. A fa levelei, ágai, gyökérszálai életerejüket a napból, levegőből és a talajból nyerik. Amit a

---

*) Ezt a rövid kis elmefuttatást Washington Gladden: Social life of the Church c. cikkének elolvasása után irtam. **Kiss Sándor.**

naptól a levél kap, átadja az ágnak s az ágon keresztül bemegy a gyökérig. Amit a gyökér felszív, az felmegy a törzsön át az ágakba és levelekbe. Szóval a fában állandó munka foly, ez amit mi életnek nevezünk. Igy szolgálják a gyülekezet különböző tagjai az ők Istentől nyert adományaikkal embertársaikat és Isten országának megvalósulását.

A keresztény vallás lényege a szeretet. Felebarátom lehet szegény, tudatlan, szivtelen, de mindenképpen Istennek gyermeke s igy őt szeretnem, s ha arra alkalmam van, vele jót kell tennem. „Amint én szeretlek titeket, mondja Jézus, ugy szeressétek ti is egymást.“ Nem szabad sajnálnunk a fáradságot, sem meghozni az áldozatot arra, hogy velük jót tegyünk. Ha egy keresztény gyülekezethez tartozunk, ezt megtenni kötelességünk.

Minden keresztény gyülekezet az egyetemes keresztény egyháznak a lenyomata. Keretei között vannak kipróbálva a keresztény vallás parancsolatai. Minél különbözőbb elemekből van összetéve a gyülekezet, annál nagyobb a gyülekezeti élet hatása az egyesek jellemének fejlődésére. Aki értelmileg, erkölcsileg és anyagilag önmagával egy szinvonalon álló emberekkel érintkezik csupán, az feltétlenül egyoldaluvá lesz. A lelkész pedig olyanná lesz az ilyen gyülekezetben, mint az a kertész, aki csak egyféle virágot termel a kertjében. Egyoldaluvá lesz a lelkész és egyoldaluvá a gyülekezet, ha mind hasonló tagokból áll. Az igazi keresztény jellem kialakulásához szükséges, hogy minél többféle sorsu és állapotu embert ismerjünk meg. Amit egy igazi keresztény embertől elvárunk, az nem más, mint széles látkör és mély rokonszenv az emberek iránt. Igazán keresztények csak akkor vagyunk, ha embertársaink tapasztalatait, küzdelmeit, szenvedéseit megértjük s velük megosszuk. Jézus egyformán feltalálta magát a szegény kunyhójában és a gazdag farizeus házában s mindeniknek volt valami mondanivalója.

Istenországa olyan, mint a kovász, melyet a gazdasszony egy teknő tésztába tesz s az az egész tésztát megkeleszti. Igy terjed a szeretet szivből-szivbe. Hogy a terjedés állandó legyen, szivnek szivvel kell érintkeznie. Az érintkezésnél a keresztény gyülekezetben keresztényi erényeknek kell hogy csillogjanak. Ha társaságban szép az udvariasság, a keresztény gyülekezetben annál kötelezőbb a szolgálatkészség. „Aki nagy akar lenni, szolgáljon másoknak s aki első akar lenni, szolgáljon mindenkinek.“ Jézus e tanitását a keresztény gyülekezetben kell, hogy megvalósulva lássuk. Amig azok, akik az ugynevezett műveltek osztályához tartoznak, elkülönitik magukat mindenhol azoktól, akiknek nem volt alkalmuk a műveltséget elsajátitani, addig istenországának terjedése nagy akadályokba ütközik. Csak akik ezt legyőzték, azok szolgálják istenországát társadalmi életükkel is. Ez pedig nem kevesebb értékü, mint akik pénzüket vagy tudásukat adják arra. A nyers és goromba emberen semmi sem segit hamarább, hogy megváltozzék, mint udvarias emberek társasága. A tanulatlant semmi sem fogja hamarább tanulásra ösz-

tönözni, mint tanult emberek társasága. A keresztény gyülekezetben az igazi keresztény embernél a fejlett izlésnél is magasabb irányitója a jóakarat. Ha Jézus esztétikai érzését követi, nem lett volna az emberiség megváltójává. Az a társadalmi magatartás, mellyel a keresztény gyülekezetben is nem egyszer találkozunk, amely saját izlése után akar átformálni mindent, nem keresztény, hanem pogány. A keresztény gyülekezetben nem az a kérdés, hogy miként szerzek izlésemnek érvényt, hanem az, hogy miként tehetek jót? (Folytatjuk.)

TŰZHELY MELLETT

Husvéti énekek az uj énekeskönyvből.

Dallama: *Az Istenhez az én szómat.*

1. Diadalmi örömünnep
Dobogtatja sziveinket,
Golgotánkra ime fel
Az igazság napja kel.
Golgotára, bánkodásra
Rabbilincsek ropogása
Perget áldott riadót:
Krisztus ma föltámadott!

2. Uram, ünnepnapunk fénye
Vajjon hoz-e hát már végre
Bús egünkre virradást,
Sok sebünkre forradást?
Balsors, Uram, a mi sorsunk,
Bele tudod, hogy sodródtunk...
Nekünk perg-e riadód:
Krisztus él, föltámadott?

3. Holtak közt az élőt minek,
Kishitün mért keresitek!?
Oszlanak a fellegek,
Uj nap hoz fel uj eget.
Uram, hogyha csüggedeznénk,
Téged gyáván elfelednénk,
Pergesd meg szent riadód:
Krisztus él, föltámadott.

Dallama: *Szeret, imád* vagy *Oh szent fő vértől.*

1. Oh jertek ünnepelni, megsebzett bús szivek,
Nagy ünnepén a Nagynak, a Názáretinek.
A megsebzett sziveknek írját Ő mondja meg,
Az örök éjtszakán áttört fény biztatva rezg.

2. Azt mondja most is: boldog, kinek fájdalma van,
Örülni nem tanul meg, ki mindig gondtalan,
A könny a boldogságnak elbűvölt kürtöse,
Örömvirág, nem élsz meg, ha könny nem öntöze.

3. Azt mondja most is: boldog, ki másért élni tud,
Egyéb a boldogsághoz nem is visz földi út,
Ember, ha tudsz szeretni, meglelted üdvödet,
A menyország tebenned, az üdv: a szeretet.

Pálffi Márton.

Levél a városból falura.

Egyházunk mostani sorsa mind jobban mozgásba hozza a sziveket és elméket. Az itt következő levelet egy énlaki székely atyánkfia irja Kolozsvárról otthon lakó öccsének. Ő megértette, hogy milyen nagy a baj. Megküldjük lapunk utján minden falunak és kérjük szivleljék meg tanácsait. Szól az minden testvérnek, minden unitáriusnak.

Édes Öcsém!

Közelebbről irt leveledre itt válaszolok. Panaszaitok az én panaszom is, közös a teher. Hosszu kinzó évek nyomorát szenvedjük. De Istenben vetett hittel, szorgalmas munkával majd csak meguszszuk a nehéz éveket s talán még mi is remélhetünk csendesebb, megértőbb világot. Vagy ha mi nem, a gyermekeink. Csak afelől van némi aggodalmam, hogy magyar iskoláink, egyházaink fenmaradhatnak-e? Hiszen most népünk jó indulatára van szükségünk. Áldozatkészségére, nemes lelkére vagyunk utalva, amely sajnos sok esetben nézi saját pusztulását.

Szomoru dolgok öcsém. Sokszor mondották, hogy a magyart józan, higgadt ésszel meggyőzve hosszas kitartó munkára, küzdelemre birni nem lehet, hogy lelkesedése szalmaláng s ime itt a példa. Most mikor a legnagyobb szüksége volna nemzetünknek egyéni áldozatkészségére a székely mint a kutyás ló hátra tolja a szekeret. Azt hiszi azzal segit magán. Terünek gondolja, amit maga iránti kötelességből kellene hogy elvégezzen és azt hiszi, hogy ha ezt otthagyja, amott majd nem lesz terü. Bizony öcsém, majd kétségbe kell esni az embernek magyar sorsunk felett, ha látjuk a veszélyt s vele szemben népünk közönyét. Pedig ha nem lesz magyar iskola lesz más, amelyben ép ugy kell fizetni a tandijat, az épületet ép ugy kell fentartani.

Ha nem lesz magyar tanitó lesz más. Ha nem lesz magyar pap lesz más, akinek ép ugy kell fizetés, mint a magyarnak. Ne csodálkozz öcsém, *ne fogjátok olyan könnyelmüen fel a dolgot.* Iskoláink a birtoktól megfosztva, az állami segélyt nélkülözve, népünk segélye nélkül csak pár évig tengődhetnek. Aztán szegény deák a könyveit elégetheti és mehet világgá. Oh öcsém még soha sem akarjátok megérteni e sulyos idők szavát. Ama kevés pénzzel, amit egyházaink kérnek, az életünket mentjük meg.

Lehetővé tesszük, hogy még sok száz éven át gyermekeitek azt a nyelvet beszéljék, melyet apjuktól tanultak. Hallottam otthonlétem alatt sok mindent, hogy sokan készek nemzetünket megtagadni. Szegény gyász magyarok siralmasabban néznek ki mint a háboruból haza jött csonka honvéd, mert ennek a teste csonka, de ezeknek a lelkük.

Ezeket látva könny gyűl szemembe, sirva nézek a jövő elé és szégyenembe szeretnék a föld alá sülyedni, hogy e szerencsétlen nemzet önként fekszik önásta sirjába. Amint hallom vagytok egy nehányan, akik megértitek az idők fontosságát. Ne is nézd öcsém,

soha, hogy némely gazdag, hitvány fukarsággal visszavonul a szent céltól, te tégy meg amit lehet mindent, mert aki most gyáván, arcátlanul félre áll, egy nemzet életéért vállal felelőséget a világ ítélőszéke előtt.

Irj majd ujra sok mindenről. Bár aval lepnél meg, hogy ébred már a népünk és élni kezd.

Addig is maradok testvéri szeretettel. Bátyád.

Kolozsvár, 1924. II. 8-án.

Kerestély Zsigmond.

NŐK VILÁGA.

Kolozsvárt a Nőkszövetségében kedves, élénk humor élvezésében folyt le a március 13-án tartott „Kötőke" délutánja. Az ismét zsufolásig telt terem hallgatósága fokozódó érdeklődéssel élvezte és tapsolta végig a vidám, ötletes műsort. Egy tréfás daljáték bájos szereplői voltak: Pap Domokosné, Gálfalvi Margit, Gáil Ági, Kiss Bertus, Sikó Klára. A tréfás dal szövege, mely Pap Domokos tanárt dicséri, szellemes humorral jellemezte a „Nőkszövetségé"-t és a „Kötőké"-t. Egy egyfelvonásos darabot Gálfi Lőrinc theol. tanár konferált. A darab cime: „Mind egyforma." Szereplők voltak: dr. Pataky Jenőné, dr. Hintz Györgyné és Lőrinczi Géza. Mindkét nőszereplő művészi érzékkel fogta fel és játszotta meg a szerepét, élénk hatást, nagy tetszést s bő tapsot váltva ki. Rövid szerepében jól megálita helyét Lőrinczi Géza is. Háziasszonyok voltak: Gálfi Lőrincné, dr. Hintz Györgyné és dr. Pataky Jenőné. A hatodik s egyben ez idén utolsó kötőke április 10-én lesz. Kedves nőinket elvárjuk minél nagyobb számban. Szemlélő.

Firtosmartonos. Utóbbi tudósitásunk óta már három szép nőegyleti müsoros estélyünk volt: február 17-én, március 2-án és 16-án, minden alkalommal nagyszámu és lelkes összejövetelben, mi élénken igazolja azt, hogy a székely nőkben megvan a művelődés iránti hajlam. Lelkük minden jóra és szépre fogékony, csak buzditás, jó példa és irányitás kell. A megnyitó imát minden alkalommal Katona Ferencné mondotta, egyházi ének után magyarázó értekezések a nőszövetségek eredetéről, céljáról, u. m.: a vallásos szellem és összetartás ápolása, az önképzés és a keresztény jótékonykodás. Ezen célpontok mikénti megközelitése és elérése adja meg minden nőszövetség életképességét. Tanulságos felolvasást tartott id. özv. Vass Ferencné Perczelné Kozma Flóráról, Miklós Mihályné az „Aranysarleg"-ről. Szavaltak: az elnöknő, Vas Elekné, Osváth Ilona, Gálfi Irén; énekszámokat adtak elő: Sebestyén Jánosné, Gálfi Ferencné tanitóné és Vas Ida. Referens.

Hirek a külföldi unitáriusokról.

Az unitárius papi karba felvétel Amerikában. Az amerikai unitáriusok szivesen fogadják a más felekezetről átlépni óhajtó papokat, de megvannak a föltételeik. Ha egy nem unitárius pap át akar lépni, köteles folyamodni a felvételi javaslat elkészitésére kiküldött bizottsághoz (Fellowship Committee). Ezt a bizottságot az Unitárius Nemzeti Conference és az Amerikai Unitárius Társulat választja és hatalmazza meg a fölvétel intézésére. A bizottság megvizsgálja először is a folyamodó erkölcsi bizonyitványait, adatokat szerez komoly szándékáról és végére jár, hogy erkölcsileg nem eshetik-e kifogás alá. Azután számbaveszik tanulmányairól és papi munkásságáról szóló bizonyitványait. Ha ez nem volna kielégitő, ajánlják tanulmányai kiegészitését. Ha a bizottságnak bármily tekintetben kifogása van a folyamodó ellen, nem veszi fel a papi névsorba s igy nem hivható meg unitárius gyülekezetbe. Ez a bizottság jogosult törölni a névsorból, aki ellen kifogása van és nem tartja méltónak az unitárius papi karhoz.

Örömhir.

Uj énekeskönyvünk lesz már a nyár folyamán. Uj és gazdag. Megujulnak a régiek, a legrégibb énekeskönyvtől kezdve végig.

Jó előre tudni, hogy aki ezt az énekeskönyvet megszerzi, egy fedél alatt lesz rendes, zsoltár és halotti énekeskönyve. Ezt a hármat egybefoglalta a szerkesztő-bizottság s mégis az uj csak akkora terjedelmü, amekkora a régi.

Nagy lesz a külömbség, mert amig a régiben, melyet most használunk, van 57 dallam, a zsoltárokkal együtt 80, az ujban lesz 140 dallam. A régi sok versszaka mindenütt megapadt, mert azokból a 3—4.-től kezdve már soha sem énekelték, legfennebb elvétve. Most az a cél, hogy mindenik éneket egészen végig énekelje a gyülekezet. A bizottság óhajtása az, hogy fennállva énekeljenek, ugy, ahogy az énekkarok szoktak s ahogy templomainkban is régen szokásban volt.

Az uj könyvet bizonnyal nagyon kedveltté fogja tenni a sok régi zamatu, ősmagyar ritmusu dallam. Gazdag, uj dallamai beviszik gyülekezeteinkbe legjelesebb kántorainkat, akiktől néhány szép ének jelenik meg, de ott lesznek angol és amerikai testvéreink, no meg a hazai református és katholikus szerzők is.

Ez azt is jelenti, hogy az énekvezéreknek nagyon kell igyekezni a dallamok megtanulásával és megtanitásával, mert csak ugy lesz haszon a nagy táradság után. A D. F. E.-i énekkarok bőven el lesznek látva énekekkel a templomi és más ünnepélyekre.

Ezuttal bemutatunk egy pár éneket Pálffi Márton szerkesztőtől. Lesz alkalmunk dallammal is kedveskedni. De addig is jól jegyezze meg mindenki ezt a nevet. Pálffi Mártoné az érdem, hogy lesz uj énekeskönyvünk. Ő mozgatott meg minden követ, ő vetette belé minden erejét.

Egyleti munkásság.

Vargyason a D. F. E. ifjusági köre mükedvelői szinielőadást tartott március 1. és 2-án. A község ifjusága a téli hetek alatt a „Falurosszá"-val és a „Csikós"-sal foglalkozott s hisszük, hogy épülésükre és ügyességük fejlesztésére szolgált. A jövedelmet iskolai és egyházi célra forditották. Nagy elismerést érdemel a buzgó tanitói kar.

Estélyünk Kolozsvárt lapunk zártakor, március 29-én fog lezajlani. Koncertünk oly magas nivón áll, amelynél külömbet Kolozsvárt alig lehetne előállitni. A Nőkszövetsége és egy nagy bizottság rendezi. Védnökei egyházunk előkelőségei és velünk tartó jó barátaink minden egyháztól.

A felsőrákosi unitárius egyházközségben már régebben megalakult és müködő D. F. E. és D. F. E.-i ifjusági daloskör mellett megalakult a harmadik egyesület: D. F. E.-i olvasó- és gazdakör 60 taggal. Elnök lelkész afia, alelnök Székely Miklós gazdálkodó, jegyző Putnoki Ferenc községi jegyző, lap- és könyvtárnok Sándor János. Hetenként ötször összejövetelt tart. Járat 3 napilapot, 2 hetilapot, egy gazdasági szaklapot és az Unitárius Közlönyt. Tagsági dij évi 20 leu. A D. F. E. is munkálkodik lelkész afia és Ajtai József helyettes énekvezér-tanitó vezetése alatt. Téli vasárnapi estéken felolvasásokat tart, melyeket az ifjuság szavalatával, monologjával és énekszámaival füszerez. A D. F. E.-i ifjusági daloskör 1923. december 23-án szinielőadással egybekötött bált rendezett. Az Ördög mátkája c. szindarabot adták elő nagy ügyességgel és rátermettséggel. Erkölcsi és anyagi siker nagy volt. Ezután is heti két összejövetelt tart az ifjusági daloskör, hol többszólamu énekeket gyakorolnak s ujabb előadásra készülnek.

Dávid Ferenc-estély Székelykereszturt. A kereszturköri D. F. fiókegylet folyó évi március 8-án az egylet céljainak ismertebbé tétele és a helyi főgimnázium iránti érdeklődés erősbitése végett nagyszabásu estélyt rendezett, melyen ugy a helyi közönség, mint a vidék unitárius társadalma igen nagyszámban jelent meg. Az estély fényét a védnökök és védnöknők diszes koszoruja emelte, személyük az erkölcsi és anyagi siker záloga volt. A vidék meleg érdeklődését legmegkapóbban az bizonyitotta, hogy résztvett müsorunkban a Nyikómenti Tanitók Dalárdája; fáradságot nem kimélve jöttek össze, hogy itt hirdessék a Nyikóvölgy és Székelyföld igaz szeretetét. Énekelt a főgimnáziumi ifjuság énekkara Sándor Mihály énektanár vezetésével, az uj dalárdavezető első sikerét aratván e téren. Gálfalvi Sámuel főgimn. igazgató „Jósziv királyleány" és „Jómód tündér" kedves meséjének előadásával emelte a költészet pompázó honába a szemünk előtt lejátszódó valóságot, hogy teljes legyen gyönyörüségünk. Máté Lajos szentábrahámi lelkész komoly tárgyu szavalatával belemarkolt lelkünkbe s élesebbé tette bennünk a jó és rossz elválasztó határait. Estélyünk müvészi nivóját fokozta a helybeli filharmonikus

zenekar egy bájos melódiáju Schubert-darab előadásával. Igen nagy esemény volt Blaschek Mici urhölgy idejövetele s meglepetésszerü fellépése, kinek bájos szólóénekét tapsainkkal igyekeztünk honorálni, de azzal aztán elég bőven, együtt Szentmártoni Kálmánné urnő müvészi zongorakiséretével. Végső számul a „Mogyoró" c. egyfelvonásos kis szerelmi históriát adták elő Kiss Lajos ismertnevü mükedvelő alelnök vezetésével és közremüködésével: Árus Zsuzsika, Mátéffi Teréz, Sófalvi Irénke, Kovács Dezső, megannyi szép tehetség, kedves játékukkal mulattatván a közönséget. Az egészet keretbe foglalta és szellemesen konferálta Kovács Sándor főgimnáziumi tanár. A programmot négy szép ajándéktárgy kisorsolása zárta be. Azután kedves háziasszonyaink dr. Elekes Dénesné gondos előkészitésével tésztákat árusitottak ki; ezek összegyüjtésében helyi és vidéki unitárius hölgyeink lelkes buzgalommal fáradoztak. Ugy az estély előkészületeiben s müsorában közremüködő nők és férfiak, valamint szives adományaikkal szent ügyünket segitő áldozatkész lelkek fogadják e helyen is leghálásabb köszönetünket. Tisztajövedelmünk 90 százalékát a főgimnázium javára forditottuk. *Pap Mózes* elnök, *Boros Jenő* titkár.

Egyházi és iskolai mozgalmak.

Hirek az egyházközségekből. *Székelykereszturt* a kepefizetést rendezték a hivek és erre várják az uj papot. — *Gyepesen* a templom javitását munkába vették. — *Székelykálban* a templom fedelét javitják. — A *nyárádszentmártoni* és *székelyszentmihályi* lelkészek helyett a társegyházközségekben a tanitók fogják tanitani a vallást. — A *vulkáni* hivek lelkészük fizetését havi ezer leuval javitották. — A *tordai* gimnázium beadta utolsó számadását. — Az E. Fő- és Képviselő Tanács tagjai választásánál követendő eljárás szabályzata elkészült. — Gálfy Sándor és neje a korondi egyházközséghez szép alapitványt tettek. — Az Egyház tiltakozik az ellen, hogy az énekvezér-tanitót vasárnap elvonják a templomi szolgálattól. — A *kénosi* egyházközségben a templom javitása sürgősen szükséges. Reméljük, hogy a hivek tudják kötelességüket. — *Felsőrákoson* mult év dec. hó 23-án a közadakozásból beszerzett uj harangot felszentelték a szomszéd községek hivei jelenlétében. Imát mondott Osváth Gábor esperes, beszédet Kelemen István lelkész. Templomozás után leleplezték az ugyancsak közadakozásból 65 hősi halott emlékére felállitott emlékoszlopot, mely a torony előtti téren van felállitva. Beszédet Kelemen István lelkész mondott s a hadiözvegyek, árvák és édes anyák koszoruját Putnoki Ferenc helyezte el. Mindkét ünnepségen közremüködött a D. F. E.-i ifjusági dalárda és az iskolás gyermekek énekkara. Más téren is élénk mozgalom észlelhető.

Bodoczy Sándor lelkészünkről kedves dolgokat közlünk, de fájdalmat is. Az amerikai magyar és angol unitárius testvérek Bodo-

czyban kiválóan alkalmas vezért ismertek föl. Dr. Cornish, az Amerikai Unitárius Társulat titkára irja: „Clevelandból irja Földes ur, hogy Bodoczy lelkészt felesége sulyos betegsége miatt visszahivták. Mélyen sajnáljuk, hogy ilyen okból mennie kell és sajnáljuk, hogy szépen indult munkája oly hamar végződik. Az Amerikai Unitárius Társulat szerencséjének tartja értesiteni, hogy Bodoczy ur Clevelandban és a közeli városokban kitünő (excellent) és szorgalmas munkát végzett a magyarok között. Igen hatásos és előzékeny lelkésznek bizonyult s reméljük, hogy ha visszatér, olyan munkateret talál, ahol kiváló tehetségeit é vényesitheti.“ Továbbá arról is ir dr. Cornish, hogy az utódjára vonatkozó értesitést nemsokára el fogja küldeni. Egyelöre tanulmányozni fogják, hogy lehet szervezni a Cleveland környékén levő gyülekezeteket. Addig semmi lépést nem kell tenni, vagyis az utódról csak akkor lehet szó, ha erre a Társulat felhivást küld.

Hogy biztositható a béke? Erre a kérdésre nagy pályadijak voltak kitüzve. Amerikában 50.000 dollár hatalmas dijat egy kiváló unitárius: Levermore H. Károly nyerte el. Ő a külföldi ügyeket intéző bizottságnak tagja, tehát a mi sorsunkkal is foglalkozik. Korábban egyetemi tanár volt. Most a new-yorki Békebizottságban van elfoglalva már 1917. óta. Dr. Eliotnak, az Amerikai Unitárius Társulat elnökének igen jó barátja, Brooklyn-ban hallgatója volt.

Fiatalság barátja. A fiatalságnak legjobb barátai azok, akik arra ügyelnek, hogy ne vegyenek föl rossz szokásokat, ne vegyüljenek rossz társaságba. Legyenek bátrak és kitartók a testet és lelket edző munkában. Minden ifju ember legyen olyan erős, hogy a zászlót egy kézben is tudja hordozni. Legyen olyan tiszta életü, hogy vénségében se legyen oka szégyenkezve gondolni vissza ifjukori könnyelmüségére.

Konfirmációi emléket kell adni minden ifjunak, aki e szép és megható ünnepi fölavatásban részesül. Kevés utravalót adhatunk nekik, de ebben a kis könyvben sok jó tanácsot, sok biztató és hiterősitő szót fog találni, ami javára válik a megpróbáltatások idejében. A lelkipásztor nem mulaszthatja el e kedves emlék megszerzését, ha jól fogja föl munkáját. A D. F. E. választmánya erejét túlhaladó tőkét fektetett e csinos kis könyvbe. Árát némileg viszonyitva, a közelebbi gyülésén 10 leuban határozta meg.

Uj énekeskönyvet rendeljen mindenki, mert lehetetlen fölös számmal ellátni a raktárt, oly sokba kerül az egyháznak. Negyven leu lesz az ára, tehát olcsóbb a réginél, mert most negyven leu nem ér annyit, mint régen egy korona. A bejelentést az E. K. Tanács irodája elfogadja *április 15-ig*. Azt gondoljuk, hogy azután drágább lesz.

Aranyosrákoson a D. F. E. harmoniumot vásárol s ezzel az egyházi élet uj lendületet fog venni.

Sajtóhiba csuszott be lapunk mult számába a 48. lapra: Kiss helyett *Hits* olvasandó, Gálfalvi R. helyett *Gagyi Pálffy Rezső*.

Lupényi lelkész cime: Lupeni és nem Lupény-Vulkán.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába folyo évi január hó 14-től február hó 19-ig előfizetési és tagsági dijat fizettek 1924-re: (Folytatás.) Rostás Róza Torda; id. br. Dániel Lajos, Szabó Vilmosné, Kisgyörgy Sándor, Unitárius Egyházközség, Máté E. Ferenc Vargyas; Barabás Lajos, Dahlsträni Kálmánné, Kisgyörgy Benjámin, Tóth Vilmos, Veres Barabás, Veres Sándor (alszegi), Máthé Lajos, Gelei Sámuel, Dancs Lajos, Barabás Ferenc, Simó Anna Árkos; özv. Gönc Károlyné Kabátfalva; Kádár Balázs Székelyszentmihály; dr. Simó József Harasztkerék; Kuti Károly Szentgerice; Sándor István Alsójára; Bedő Sándor Brassó; Ács Sándor, Dimény Mózes Hosszufalu, Orbán Bálintné Bácsfalu (félév); Szederjesi Sándor, Fazakas Péter Kolozsvár; Szász Ilona Nyárádmogyorós; Major Sándor Nagyszeben; Ambrus Pál Székelyudvarhely; Luka Sándor Lupény; Benczédi Ferenc Tarcsafalva, Borbély András, Barabás János Torockó; Barabás Matild Nagyenyed; Gál Elek Szentgerice; Torockói D. F. E.; Csép Anna, Ürmösi Jenő, Sólyom Györgyné Kolozsvár; Pálffy Miklós Felsőszentmihály; Csegezy Márton Beszterce; László Péter Felsővisó; Ekárt Andor, Ekárt Andorné Csehétfalva; Asztalos Ferenc Felsőrákos; Németh Albert Székelyudvarhely; Kilyén Sándor, Dobos József, Bálint Mózes, Szakács Ferenc, Mátyus József, Kiss Lajos, Nagy Dénes, Gönczi Kálmán, Ferenczi Zsigmond, Tőkés Albert, Kelemen Árpád Székelykál; Uzorai Tamás, Fodor Tamás, Balogh Samu Vulkán; Létay László Temesvár; Borbély Máté Torda; Máthé Sándor Szentháromság; Máthé Sándor Bágyon; Unitárius Egyházközség Fiatfalva; Csonka Ida, Zsakó István, dr. Mikó Lőrincné Kolozsvár; dr. Zsakó István Dicsőszentmárton; dr. Tóth György Budapest; Kálmán Mózes Fiatfalva; László Áron Temesvár; Pálfi József, özv. Hits Béláné Marosvásárhely; Gávay Béla, Sándor Gergely Désfalva; Nagy Cyörgy, Nagy Dénes Ferencé, Toró Dániel, Balázs András Derzs; Nagy Mihály, Székely István Homoródszentlászló; dr. Pogány Sándor Kolozsvár; Harkó Ferenc, dr. Taglicht Samu, Gagyi Dénes, Sándor Gergely, Tóth Ferenc, Bálint Mihály, Bartha Miklós Brassó; Török Ferenc Resica; Gyulay Árpád Kolozsvár; Sándor Balázs, Dimén Pál, Tamás Áron, Pap M. Gábor, Szabó József, Molnár Lajos, Tamás Elek, Ürmösi Józsefné, Unitárius Nőegylet, Unitárius Egyházközség Homoródszentpál; Sata Imre Botfalu; Oltean Miklósné, Galamb Mihály, Bencze József Sepsiszentkirály; Székely Albert Zsibó; Boros Mózes Iszló; Gálffy Zsigmond Kolozsvár; Fazakas Lajos, Fazakas Lajosné Nyárádszentmárton; Toperzer Elekné Felsőbánya; Götz Béla Hosszufalu; Vas Dénes, Hints Jánosné Marosvásárhely; özv. Tóth Károlyné Kisbér; Kelemen Miklósné Marosvásárhely; Kelemen Lajos Kolozsvár: Fejér Istvánné Kcresztvár; Fazakas Zsigmond, Bálint János, Kökösi Imre, Sütő Sándor, Gálfalvi Kálmán, Kerekes Dávid, Ferencz Istvánné, Zsigmond Áron, Szolga Ferenc, Fazakas József, Horváth András Brassó; Halmágyi János, Halmágyi Jánosné, Unitárius Egyházközség, Gazdakör, D. F. E., D. F. Ifj. Egylet, Nagy Dénes, Csiki János, ifj. Csiki József, Csiki Albert, ifj. Zsigmond István, Keresztesi Zsigmond, Török Elek, Tejszövetkezet, id. Zsigmond Mihály Nyárádgálfalva; Unitárius Leányegyházközség, özv. Nagy Miklósné Székelytompa; Gombási János, Dézsi Dénes, id. Báló István, Fodor András Aranyosrákos; Kovács Irén Resica; D. F. Nőegylet Recsenyéd; Felczer Lukácsné Vargyas; Kereki András Mészkő; Dénes János Veres, Kovács Albert, Ádám Dániel Derzs; Györke Lajosné Kolozsvár; Balázs Gyula Apahida; özv. Bohdál Károlyné, Hidegh Mihályné Kolozsvár; Dum Aladárné, Szentgyörgyi Aladár, Fülöp Mózes, Pálfi Zsigmond, Dézsi Dénes, Páris Miklós, ifj. Fülöp Sándor, özv. Kiss Ferencné, Árkosi László, Bajka Miklós, Kereki Samu, Babos Lőrinc Alsó-Felsőszentmihály. — Alapitói dijban fizettek: Lászlóczky István Kolozsvár 100 L., dr. Szent-Iványi József Farnos 500 L.. Aranyosrákosi Dávid Ferenc Egylet 100 L. — Kolozsvár, 1924. évi február hó 19-én. *Gálfi Lőrinc* pénztárnok.

Főszerkesztő: Dr. BOROS GYÖRGY | **Szerkesztő: PAP DOMOKOS**

Előfizetési ár: Egész évre 30 L. Magyarországra 36 L. Egyes szám ára 4 L. Akik a 30 L.-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapitódij 100 L. Minden pénz **Gálfi Lőrinc** egyleti pénztároshoz küldendő.

Hivatalos közlemények.

XXV. Sz.: 1077—1924. Körirat lelkész afiaihoz. Az uj Énekeskönyv közelebbről nyomtatás alá kerül. A most megrendelők 40 leuért kaphatják meg. Mivel a nyomtatás előtt tudnunk kell, hogy hány példányra van szükség, felhivom lelkész afiait, hogy egyházközségeik szükségletét április 15-ig mulhatatlanul jelentsék be az E. K. Tanácshoz. A gyüjtemény, melybe a halotti énekek is fel vannak véve, összesen 262 éneket tartalmaz (fele régi), 140 dallammal. Kolozsvár, 1924. március 28. *Ferencz József* unitárius püspök.

XXVI. Sz.: 1069—1924. Körirat az iskolaszékekhez és főgimn. igazgatóságokhoz. Miheztartás végett közlöm a Közoktatásügyi Miniszter urnak 27057—1924. számu azon rendeletét, hogy felekezeti iskoláinkban a folyó iskolai évben folytathatják tanulmányaikat más vallásu magyar anyanyelvü tanulók abban az esetben, ha a megfelelő községben vagy városban nincsen magyartannyelvü más iskola. (Ezalatt a saját felekezeti vagy magyartannyelvü állami iskolát kell értenünk.) Ez az intézkedés nem alkalmazható a románokra, szászokra és zsidókra. Megjegyzem, hogy az eddigi egyéb engedményeket érvényben maradottaknak kell tekintenünk. Kolozsvár, 1924. március 27. *Ferencz József* unitárius püspök.

XXVII. Sz.: 993—1924. eln. Körirat a főgimnáziumok igazgatóságaihoz és az iskolaszékekhez. Miheztartás végett közlöm a Közoktatásügyi Miniszteriumnak 12726—1924. sz. azon rendeletét, hogy a felekezeti iskolák nem kötelezhetők arra, hogy a nemzeti ünnepeken az ortodox egyház Te-deumjain részt vegyenek, de a saját egyházuk istentiszteletén ezen alkalmakkal kötelesek részt venni. Kolozsvár, 1924. március 20. *Ferencz József* unitárius püspök.

XXVIII. Sz.: 844—1924. eln. Körirat lelkész afiaihoz. A Vallásügyi Miniszter ur 8682. sz. alatt közölte azt az értesülését, hogy a kiskoruak ügyeiben itélkezésre hivatott hatóságok tevékenysége az 1923. évben általában nem részesült a papok részéről azon nagy érdekeknek megfelelő támogatásban, amelyeknek betöltése volt célja az 1912. évi VII. sz. törvénynek. A papok, akiknek a kiskoruak multjára vonatkozó kérdőivek küldettek, ezen kérdőiveket vagy kitöltetlenül, vagy igen hiányosan, kevés gonddal kitöltve küldötték be, megnehezitve ezáltala birói hatóságok tevékenységét. Felhivom tehát lelkész afiait, hogy minden lehető támogatást adjanak meg a kiskoruak ügyeiben itélkező hatóságoknak és megkereséseiket pontosan teljesitsék. Kolozsvár, 1924. márc. 7. *Ferencz József* unitárius püspök.

XXIX. Sz.: 750—1924. eln. Körirat valamennyi esperes, lelkész, kántor-tanitó afiainak a kiütéses tifusz elleni védekezés tárgyában. Tudomásulvétel és megfelelő eljárásra közlöm a népjóléti miniszterium 2428—1924. sz. következő intézkedését: „A sok betegség között, amely áldozatát szedi a nép között, ujabban a *kiütéses tifusz* kezdett Erdélyben járványszerüleg föllépni. Szerencsére terjedésének megfelelő intézkedésekkel utját lehet vágni, de ehhez az egyházi hatóságok segitsége is szükséges. Tudvalevő, hogy ezen betegséget a tisztátalanság terjeszti s e tekintetben ismeretesek, milyen szomoru állapotok uralkodnak a nép között. Méltó-

ságodat tisztelettel felkérjük, sziveskedjék körrendeletben felhivni a papokat, hogy a szószékről világositsák fel hiveiket s oktassák ki a baj mivolta és terjedésének módja felől, felhiván a figyelmet főleg a tisztaságra s hogy leginkább a tetvek terjesztik a bajt. Utasitandók a hivek aziránt is, hogy minden gyanus esetet azonnal jelentsenek be az orvosnak vagy a közigazgatási hatóságoknak." Kolozsvár, 1924. március 6. *Ferencz József* unitárius püspök.

XXX. Sz.: 1071—1924. eln. Körirat esperes és lelkész afiaihoz. E. K. Tanács irodáján darabonként a következő árakkal kaphatók a most készletben levő nyomtatványok: Románmagyar szöveggel: Keresztelési anyakönyvi kivonat 2 leu. Magyar szöveggel: Keresztelési anyakönyvi iv 2 leu. Esketési anyakönyvi iv 2 leu. Esketési anyakönyvi kivonat 1 leu. Halotti anyakönyvi iv 2 leu. Halotti anyakönyvi kivonat 1 leu. Családkönyvi iv 2 leu. Iktatókönyvi iv 2 leu. Pénztári napló, kül- és beliv 2—2 leu. Költségvetés 2 leu. Pénztári számadás 2 leu. Összesitő vagyonleltár 4 leu. Vasárnapi tanitásról kimutatás 2 leu. Mindezek megrendelésénél a megfelelő összeg beküldendő az E. K. Tanács irodájához. Továbbá megrendelhetnek esperes afiai vizsgálószéki jegyzőkönyvnyomtatványokat darabonként 4 leuért, melyeknek árát nem kell beküldeniök, hanem az elküldéskor esperes afiai terhére fogjuk irni s ők a vizsgálószék alkalmával szedjék be azt az egyházközségektől s az összegeket a beküldés után fogjuk terhükről leirni. Végül az egyházkörök részére ingyen megrendelhetők a következő összesitő kimutatások: épitkezési, vagyon, teher, népesedési és elemi iskolai létszámkimutatások. Kolozsvár, 1924. márc. 27-én. *Ferencz József* unitárius püspök.

XXXI. Emlékeztető az Unitárius Közlönyben nem közölt márciusi köriratokról: Ad. 2001—1922. sz. Körlevél esperes, lelkész afiahoz a hősök emlékünnepe tárgyában. — 825—1924. Köriratban közöltük esperes, felügyelő-gondnok és lelkész afiaival az egyházközségek által küldendő főtanácsi tagok választására vonatkozó végrehajtási utasitást. — 422—1924. Köriratban közöltük esperes és lelkész afiaival E. K. Tanácsnak az amerikai szeretetadomány ujabb részletére vonatkozó határozatát. — 1022—1924. Körirat lelkész afiaihoz a kongrua tárgyában. Általános jelentések egyik köriratra sem küldendők.

Pályázati hirdetés.

Az Unitárius Teológiai Akadémia Igazgatósága 44—1924. sz. határozatával, Kahlfürst Imre ur adományából, pályázatot hirdet a következő pályatétel kidolgozására: „Minő eszközökkel és minő módon munkálhatja a lelkész, hogy az ifjak közül minél többen lépjenek ipari pályára?" Pályadij 500, azaz ötszáz leu. Pályázhatnak unitárius lelkészek, tanárok, tanitók, lelkészjelöltek és lelkésznövendékek. A pályamü terjedelme 2—3 nyomtatott iv lehet. Közérdeket szolgáló pályamü esetleges kinyomatására az igazgatóság a jogot fenntartja magának. A pályamü idegen kézzel, vagy géppel, tisztán és olvashatóan irandó s a Teol. Akadémia dékánjához adandó be. Pályázati határidő 1924. december 31.

Kolozsvár, 1924. március 23. Csifó Salamon, dekán.

Nyomatott „Korvin"-könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga (volt Jókai-utca) 17 sz.